

TÜRKİYE' DE ÇOCUK SAĞLIĞI

THE CURRENT CHILD HEALTH IN TURKEY

*Arş. Gör. Dr. Emine Serap SARICAN
Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Ebelik Bölümü*

*Research Assistant Dr.
Ege University Faculty Of Health Sciences
Department Of Midwifery*

CV

- Research Assistant in Midwifery Department in Ege University since 2008
- I am working about Newborn and Child Health, Skin-to-skin contact and kangaroo care

Sunum Planı

Presentation Plan

- Çocuk Sağlığının Önemi
- Çocuk Sağlığını Korumaya Yönelik Politikalar
- Çocuk Sağlığında Sağlık Göstergeleri
Dünyada Çocuk Sağlığının Durumu
- Türkiye' de Çocuk Nüfus
- Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri
- Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

- Importance of Child Health
- Policies to Protect Child Health
- Health Indicators in Child Health (WHO / UNICEF)
- Status Of Children's Health In The World
- Turkey's Child Population
- Turkey's Children's Health Indicators
- Programs for Child Health in Turkey

Çocuk Sağlığının Önemi

Importance of Child Health

- Ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösteren birçok demografik gösterge arasında çocukluk çağı ölüm hızları en önemli olanlardır.

- Among the many demographic indicators that show the development level of countries, childhood mortality rates are the most important.

Çocuk Sağlığının Önemi

Importance of Child Health

- Bu göstergelerden özellikle bebek ölüm hızları, ekonomik ve sosyokültürel kalkınma düzeyi ve bunun sağlığa yansımaları göstermektedir.

- Among these indicators, especially infant mortality rates show the level of economic and sociocultural development and its reflection on health.

Çocuk Sağlığının Önemi

Importance of Child Health

- Çocuklar, hastalıklar, yetersiz beslenme ve şiddete karşı en savunmasız grup.
- Dünyada 15.000 çocuk önlenabilir nedenlerden ötürü hayatını kaybediyor!
- Her 15 saniyede bir çocuk beslenemediği için ölüyor.

- Children are the most vulnerable group to diseases, malnutrition and violence.
- 15,000 children die from preventable causes around the world!
- Every 15 seconds a child dies because of not being fed.

Çocuk Sağlığının Önemi

Importance of Child Health

- Her gün 800'den fazla çocuk, güvensiz su, sanitasyon ya da hijyen yetersizliklerine bağlı önlenebilir hastalıklar yüzünden ölüyor.
- AIDS bugün hala 10-19 yaş grubundan ölümlerde ikinci ölüm nedeni!
- İlköğretim çağındaki 61 milyon çocuk okula gitmiyor

- More than 800 children die every day from preventable diseases due to insecure water, sanitation or poor hygiene.
- AIDS is still the second cause of death in the 10-19 age group today!
- 61 million primary school-age children are out of school

Çocuk Sağlığını Korumaya Yönelik Politikalar

Policies to Protect Child Health

- İnsan Hakları Evrensel Bildirisi (1948) 25. Madde
- Çocuk Hakları Bildirgesi
- Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

- Universal Declaration of Human Rights (1948) Article 25
- Declaration of the Rights of the Child
- United Nations Convention on the Rights of the Child

Çocuk Sağlığını Korumaya Yönelik Politikalar

Policies to Protect Child Health

- Yenidoğan Hakları Deklarasyonu
- Milenyum Kalkınma Hedefleri
- Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

- Newborn Rights Declaration
- Millennium Development Goals
- Sustainable Development Goals

Çocuk Sağlığını Korumaya Yönelik Politikalar

Policies to Protect Child Health

The infographic displays the Sustainable Development Goals (SDGs) logo at the top, followed by the text "SUSTAINABLE DEVELOPMENT". Below this, several SDG icons are arranged in a grid. The icons shown are: 1. NO POVERTY (red square with white icons of a family), 2. ZERO HUNGER (orange square with white icon of a bowl), 3. GOOD HEALTH AND WELL-BEING (green square with white icon of a heart and pulse line), 7. AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY (yellow square with white icon of a sun), 11. SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES (orange square with white icon of buildings), 12. RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION (brown square with white icon of a circular arrow), 13. CLIMATE ACTION (green square with white icon of a globe), 17. PARTNERSHIPS FOR THE GOALS (dark blue square with white icon of interlocking circles), and a partial view of goal 14 (blue square with white icon of a fish). A central text box contains the following text:

By 2030, end all forms of malnutrition, including achieving, by 2025, the internationally agreed targets on stunting and wasting in children under 5 years of age, and address the nutritional needs of adolescent girls, pregnant and lactating women and older persons.

By 2030, end preventable deaths of newborns and children under 5 years of age, with all countries aiming to reduce neonatal mortality to at least as low as 12 per 1,000 live births and under-5 mortality to at least as low as 25 per 1,000 live births.

Çocuk Sağlığında Sağlık Göstergeleri (DSÖ/UNICEF)

Health Indicators in Child Health (WHO / UNICEF)

- 5 yaş altı çocuk ölüm hızı
- Bebek ölüm hızı
- Yenidoğan bebek ölüm hızı
- Bağışıklama oranı
- 5 yaş altı ölüm hızı Kır/kent, gelir grubu, eğitim düzeyi
- Ulusal gelirden sağlığa ayrılan pay
- Bütçeden sağlığa ayrılan pay

- Under 5 mortality rate
- Infant mortality rate
- Newborn infant mortality rate
- Immunization rate
- Under 5 mortality rate Rural / urban, income group, education level
- Share allocated to health from national income
- Share allocated for health in the budget

Dünyada Çocuk Sağlığının Durumu

Status Of Children's Health In The World

- Küresel beş yaş altı ölüm oranı 1990'da binde 93' ten 2019 yılında binde 38'e, neonatal ölüm oranı ise binde 37'den, binde 17'ye düşüş göstermiştir.
- Yalnızca 2019 yılında 7,4 milyon çocuk, ergen ve gencin çoğunlukla önlenemez veya tedavi edilebilir nedenlerden dolayı ölümü gerçekleşmiştir.

- The global under-five mortality rate fell to 38 (36, 41) deaths per 1,000 live births in 2019 from 93 in 1990, the neonatal mortality rate fell to 17 (17, 19) deaths per 1,000 live births from 37 (36, 38) in 1990
- In 2019 alone, 7.4 million children, adolescents and youth died mostly of preventable or treatable causes.

Dünyada Çocuk Sağlığının Durumu

Status Of Children's Health In The World

Levels & Trends in Child Mortality, Report 2020

- 2018'de 121 ülke, 1000 canlı doğumda 25 veya daha az ölüm olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi (SDG) hedefinin altında beş yaşın altında bir ölüm oranına ulaşmış durumda

- In 2019, 122 countries had already achieved an under-five mortality rate below the Sustainable Development Goal (SDG) target of 25 or fewer deaths per 1,000 live births.

Levels & Trends in Child Mortality, Report 2020

Dünyada Çocuk Sağlığının Durumu

Status Of Children's Health In The World

- 2030 yılına kadar tüm ülkeler SKH çocuk hayatta kalma hedeflerine ulaşırsa, yarısından fazlası Sahra altı Afrika'da olmak üzere 5 yaşın altındaki 11 milyon hayat kurtarılacak.

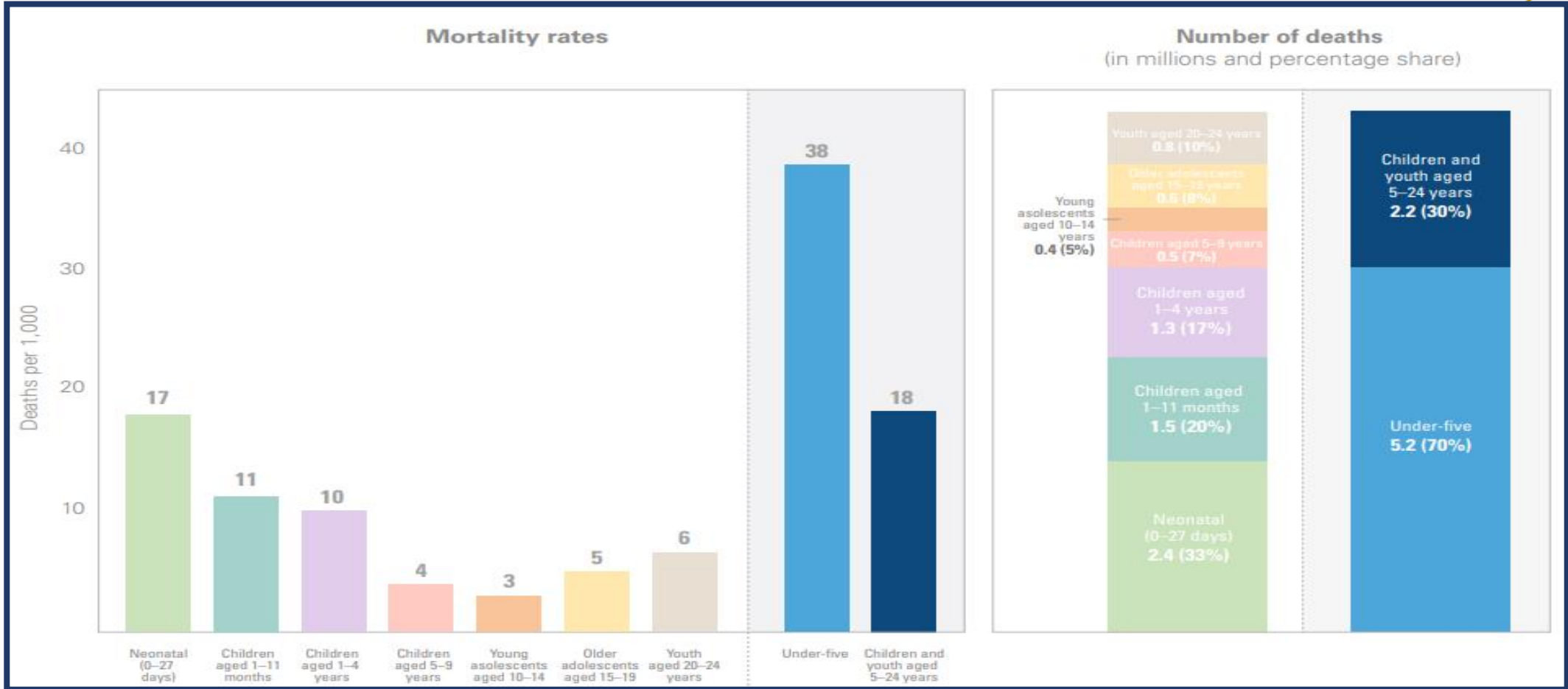
- If all countries reach the SDG child survival targets by 2030, 11 million lives under age 5 will be saved—more than half of them in sub-Saharan Africa

Levels & Trends in Child Mortality, Report 2020

Dünyada Çocuk Sağlığının Durumu

Status Of Children's Health In The World

Ülkemizde Çocuk Sağlığı

Child Health in Our Country

- Ülkemiz, nüfusu artan ülkeler arasındadır ve genç nüfus yapısına sahiptir.
- Anne ve çocuk nüfusu toplam nüfusun yarısını oluşturmaktadır.
- En fazla sağlık problemi anne ve çocuk yaş grubunda yaşanmaktadır.

- Our country is among the countries with increasing population and has a young population structure.
- Mother and child population make up half of the total population.
- Most health problems are experienced in the mother and child age group.

Ülkemizde Çocuk Sağlığı

Child Health in Our Country

- Ülkemizde anne ve çocuk sağlığı alanındaki politikalar Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilmektedir.
- Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen politikaların yerel düzeyde denetiminden il Sağlık Müdürlüğü sorumludur.
- Politikalar doğrultusunda sağlık hizmeti sunumu aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezleri, kamu ve özel yataklı tedavi kurumlarında gerçekleştirilmektedir.

- In our country, policies in the field of maternal and child health are developed by the Ministry of Health.
- The Provincial Directorate of Health is responsible for the local inspection of the policies determined by the Ministry of Health.
- In line with the policies, health service delivery takes place in family health centers, community health centers, public and private inpatient treatment institutions.

Türkiye' de Çocuk Nüfus

Turkey's Child Population

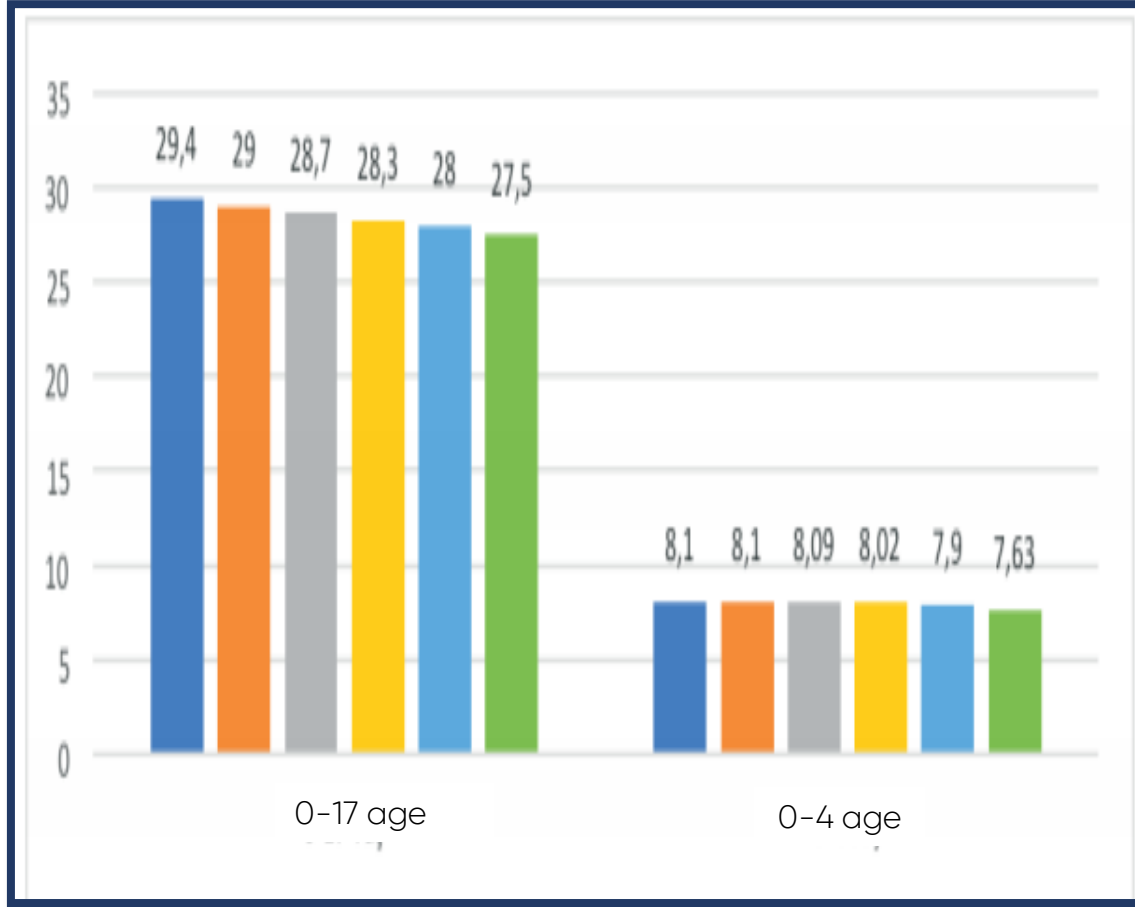
- 2019 yıl sonu itibarıyla, Türkiye nüfusu 83 milyon 154 bin
- 22 milyon 876 bin 798'i çocuk
- Çocuk nüfus oranı % 27,5

- By the end of 2019, Turkey's population of 83 million 154 thousand.
- 22 million 876 thousand 798 of them are children.
- Child population rate is 27.5%.

Türkiye' de Çocuk Nüfus

Turkey's Child Population

Türkiye'de Çocuk Nüfus Oranı 2014-2019

Child Population Ratio in Turkey, 2014-2019

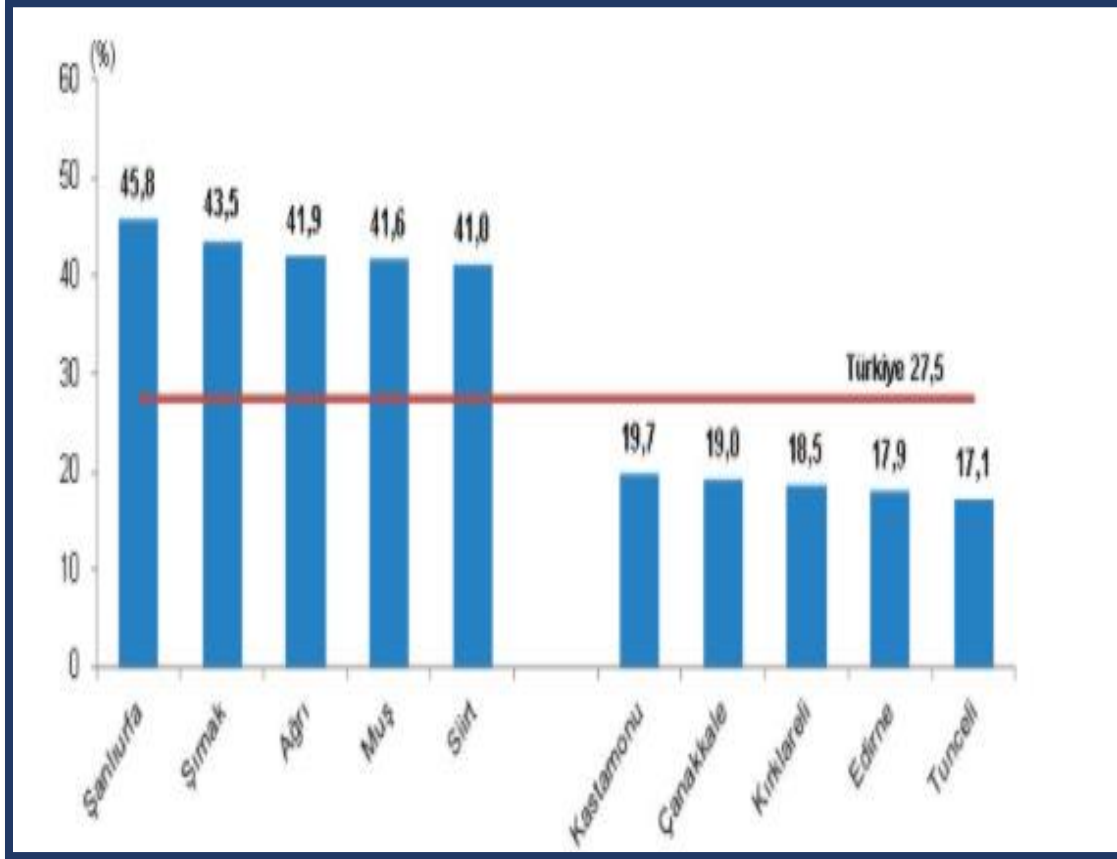
- Ülkemizde çocuk nüfus oranı % 27,5' tir.
- 0-4 yaş çocukların oranı 2014'te %8.1 iken, 2019'da %7,63'e düşmüştür.

- Child population rate in our country is 27.5%.
- While the proportion of children aged 0-4 was 8.1% in 2014, it decreased to 7.63% in 2019.

TÜİK,2019

Türkiye' de Çocuk Nüfus

Turkey's Child Population

Türkiye' de İllere Göre Çocuk Nüfus Yoğunluğu

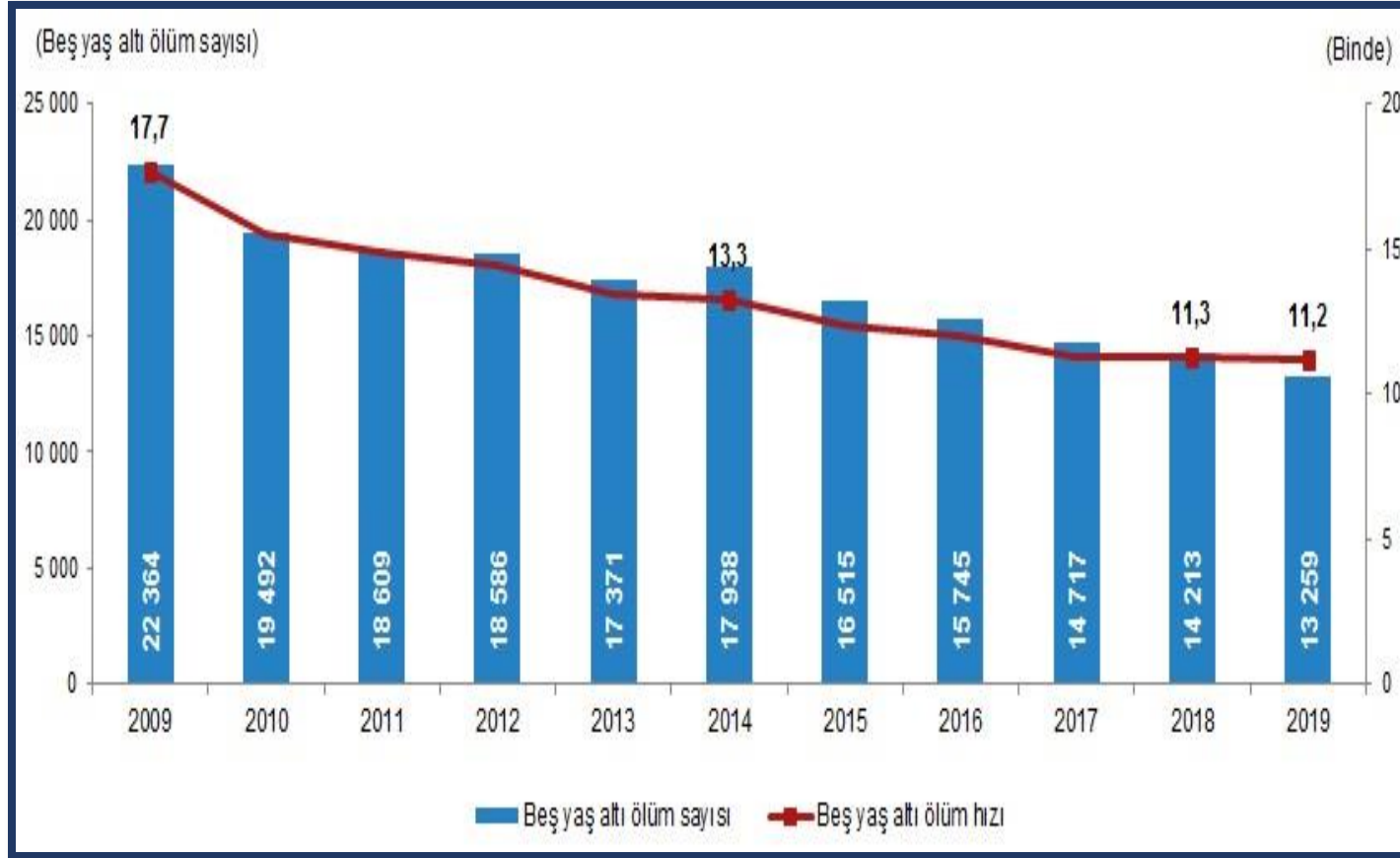
Turkey's Child Population Density by Province

- Çocuk nüfus oranının en yüksek olduğu il Şanlıurfa
- Çocuk nüfus oranının en düşük olduğu il Tunceli
- The province with the highest rate of child population, Şanlıurfa
- The top province with the lowest rate of child population is Tunceli

TÜİK, 2019

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Ölüm Oranları

Turkey's Children's Health Indicators-Death Rates

Beş Yaş Altı Ölüm Hızı

Under-five Mortality Rate

Beş yaş altı ölüm hızı 2018 yılında binde 11,3 iken 2019 yılında 11,2' ye düşmüştür. 2023 yılında binde 6' ya düşmesi hedeflenmektedir.

Under five mortality rate was 11.3 per thousand in 2018 and decreased to 11.2 in 2019. It is aimed to decrease to 6 per thousand in 2023.

TÜİK,2019

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Ölüm Oranları

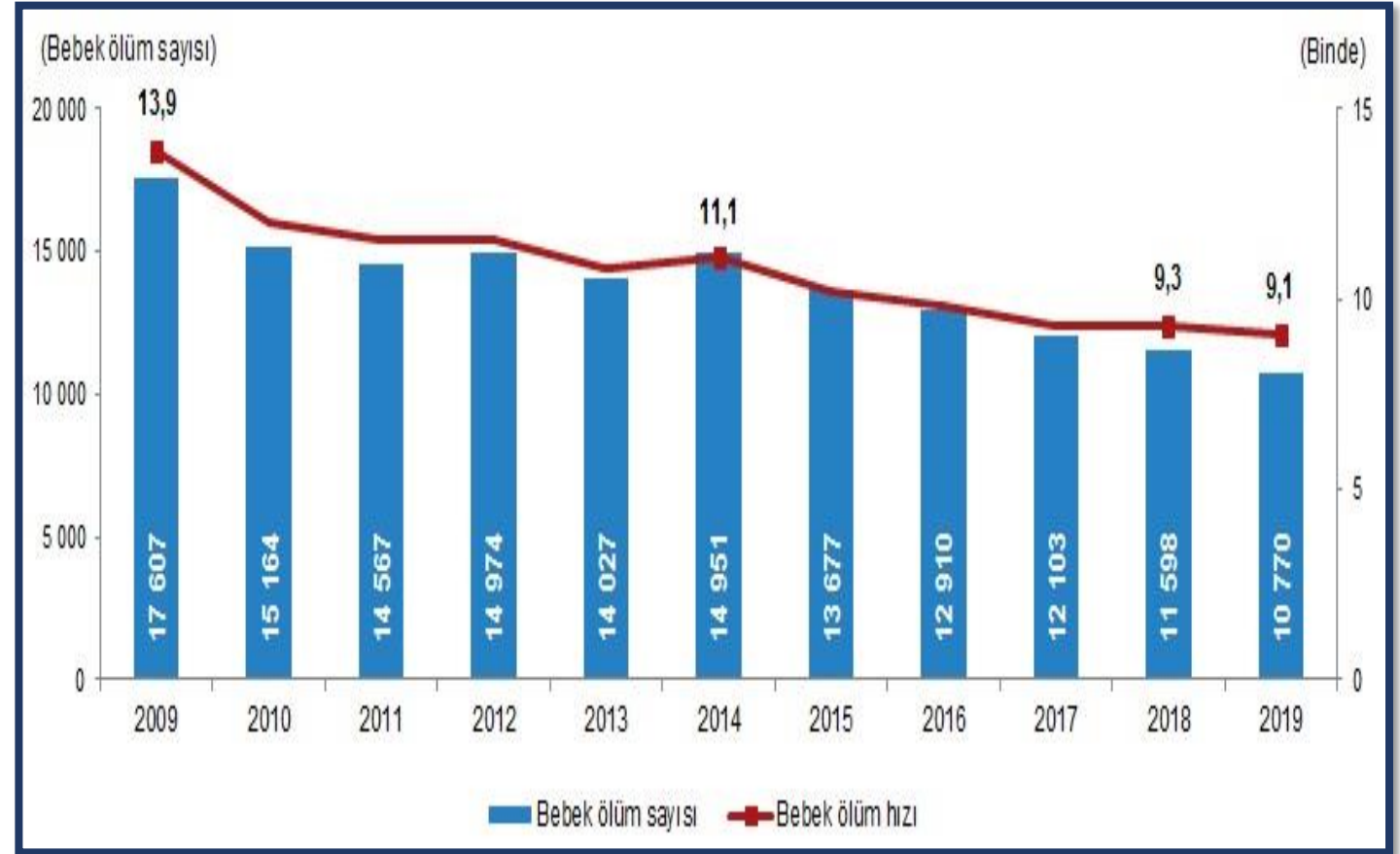
Turkey's Children's Health Indicators-Death Rates

Bebek Ölüm Hızı

Infant Death Rate

• Bebek ölüm hızı 2018 yılında binde 9,3 iken 2019 yılında binde 9,1'e düşmüştür.

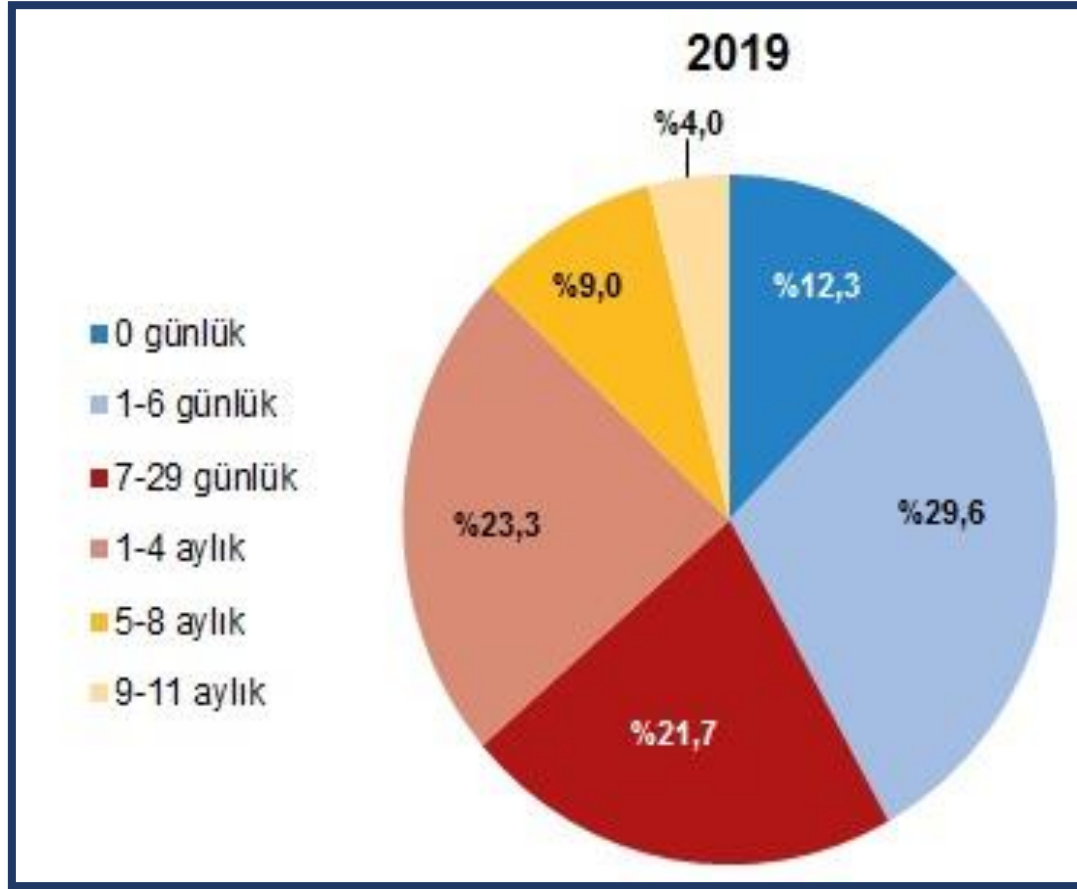
• Infant mortality rate fell from 9.3 per thousand in 2018 to 9.1 per thousand in 2019.

TÜİK,2019

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Ölüm Oranları

Turkey's Children's Health Indicators-Death Rates

Günlük ve Aylık Bebek Ölüm Oranı

Daily and Monthly Infant Mortality Rate

- Bir ayını tamamlayamadan ölen bebeklerin oranı %63,6'tür.
- Ölen bebeklerin 2019 yılında %12,3'ünün ilk gün, %29,6'sının 1-6 günlükken, %21,7'sinin ise 7-29 günlükken yaşamını yitirdiği görülmüştür
- The rate of babies who die before completing one month is 63.6%.
- It was observed that 12.3% of the infants who died died in the first day of 2019, 29.6% when they were 1-6 days old, and 21.7% died when they were 7-29 days old.

TÜİK,2019

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Ölüm Nedenleri

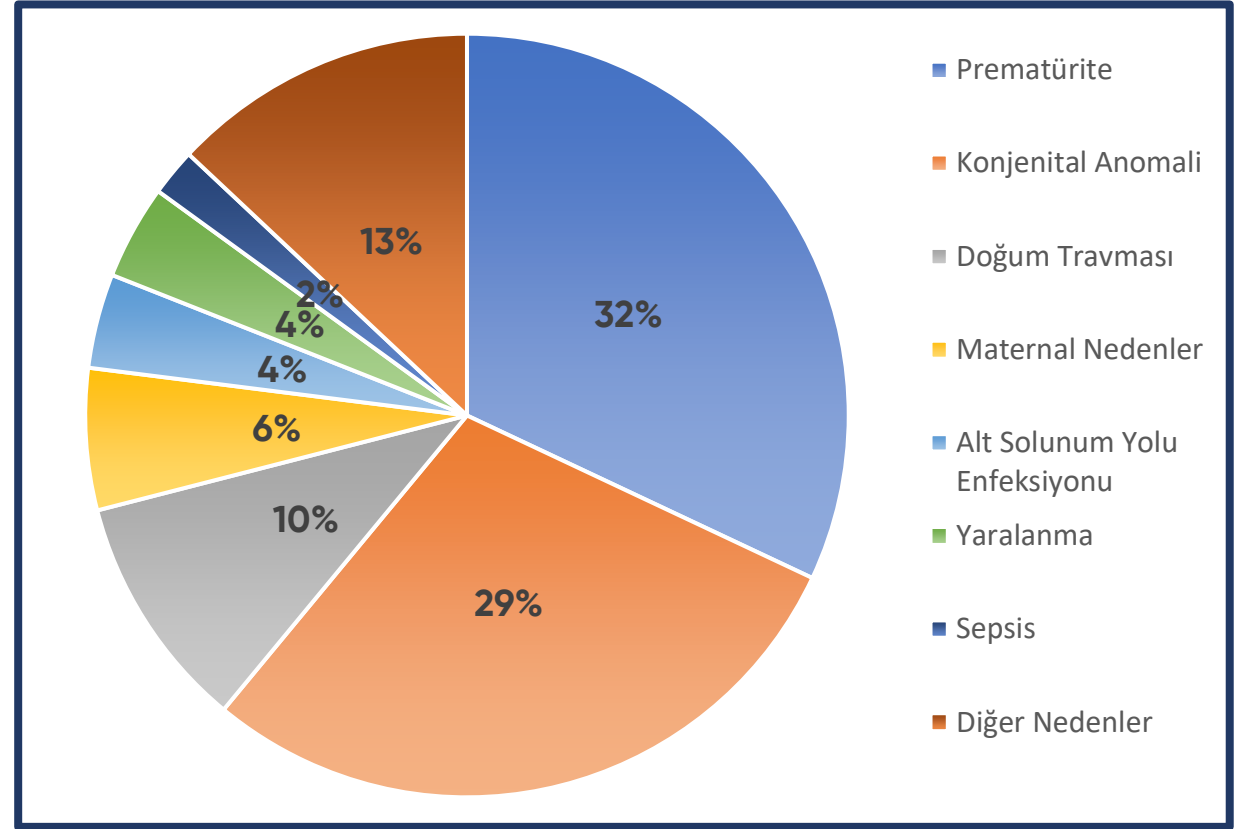
Turkey's Children's Health Indicators-Causes of Death

Beş Yaş Altı Çocuk Ölüm Nedenleri

Causes of Child Under Five Death

Ölüm nedenleri arasında ilk sıradan prematürite yer almaktadır.

Among the causes of death, prematurity is ranked first.

Türkiye Sağlık Raporu,2020

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Beslenme

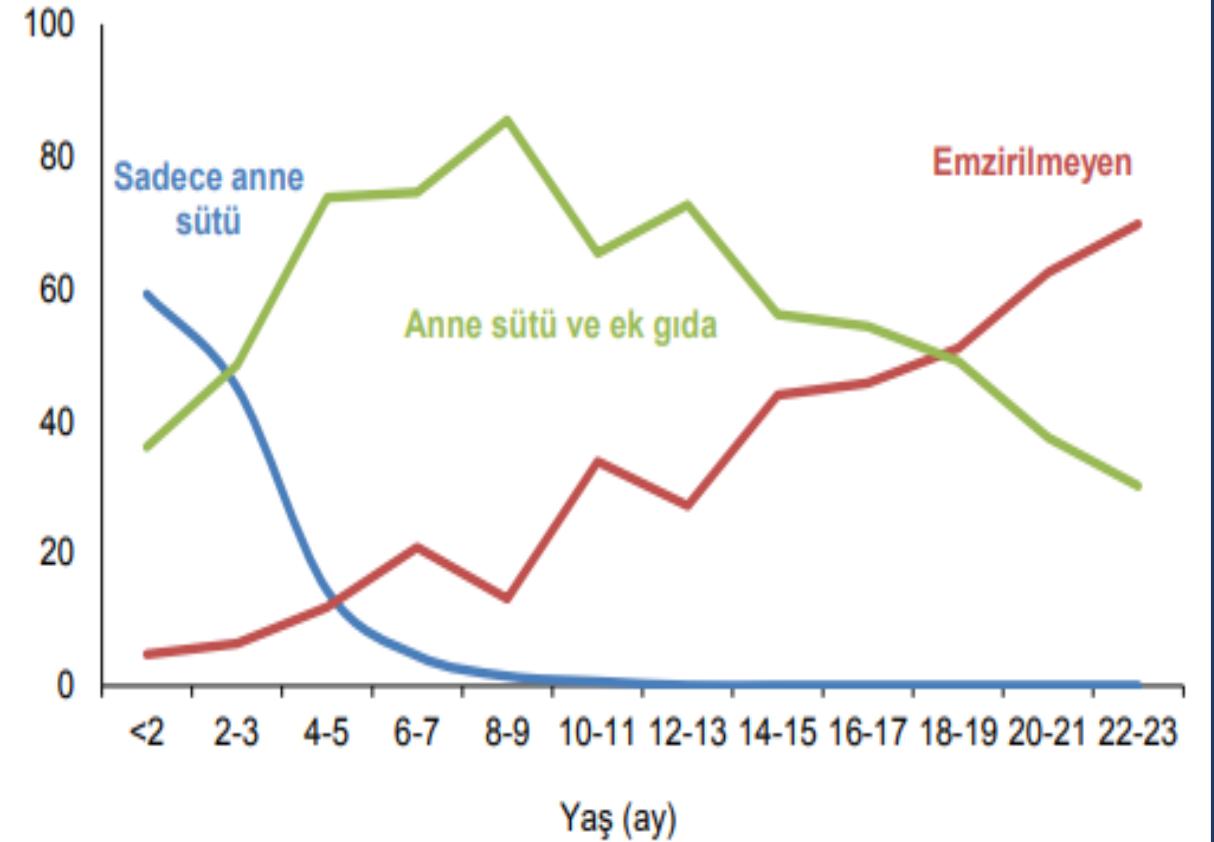
Turkey's Children's Health Indicators-Nutrition

Yaşa Göre Emzirilme Pratikleri

Breastfeeding Practices by Age

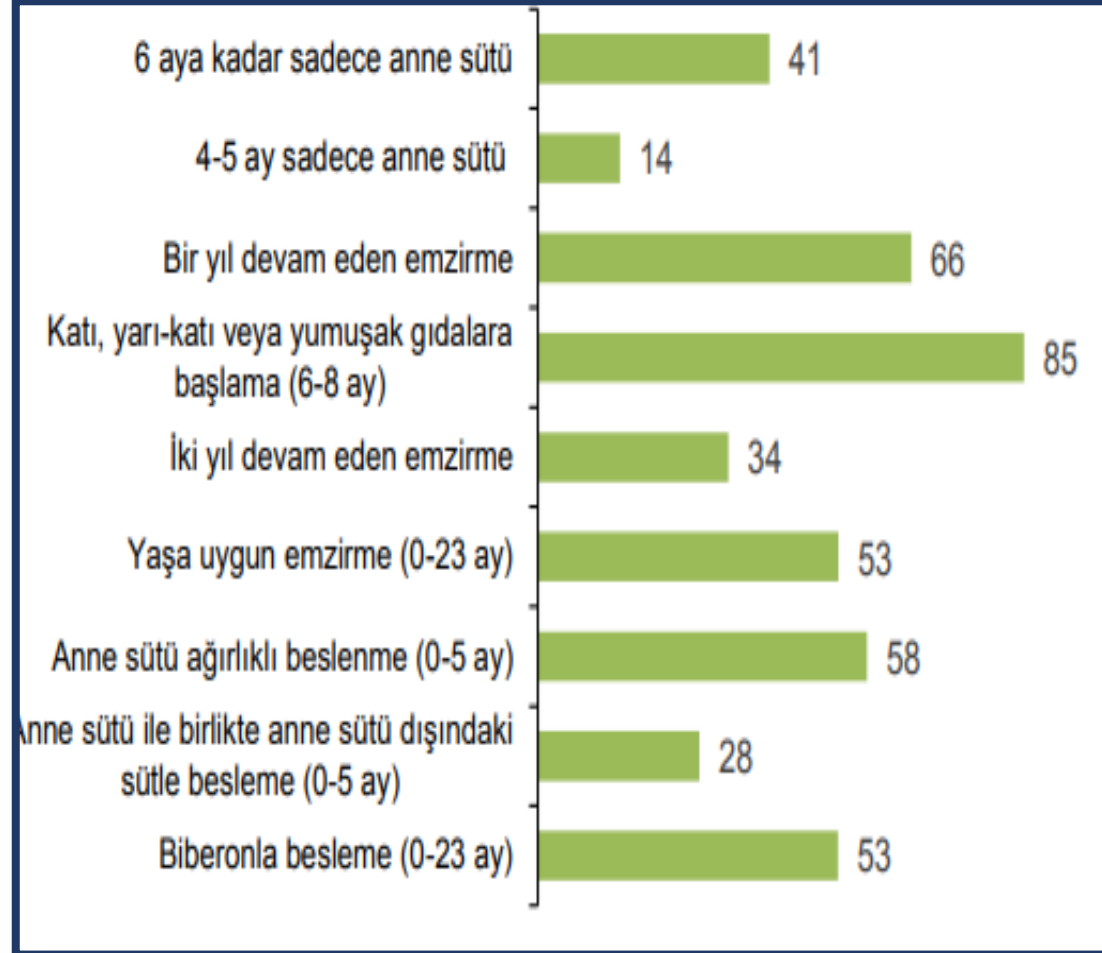
- İlk altı ay sadece anne sütü ile beslenme oranı %41
- Sadece anne sütü ile beslenme oranı 4-5 ayda %14' e düşmekte

- The rate of exclusive breastfeeding in the first six months is 41%.
- The rate of feeding only breast milk decreases to 14% in 4-5 months.

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Beslenme

Turkey's Children's Health Indicators-Nutrition

Emzirme Durumuna İlişkin Bebek ve Küçük Çocuk Beslenme Durumu

Infant and Young Child Nutrition Status Regarding Breastfeeding.

- 2 yaşın altındaki çocukların yarısından fazlası (%53) yaşa uygun beslenmektedir.
- 2 yaşa kadar emzirme oranı %14' tür.

- More than half (53%) of children under the age of 2 are fed age-appropriate.
- Up to 2 years of age, the breastfeeding rate is 14%.

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Beslenme

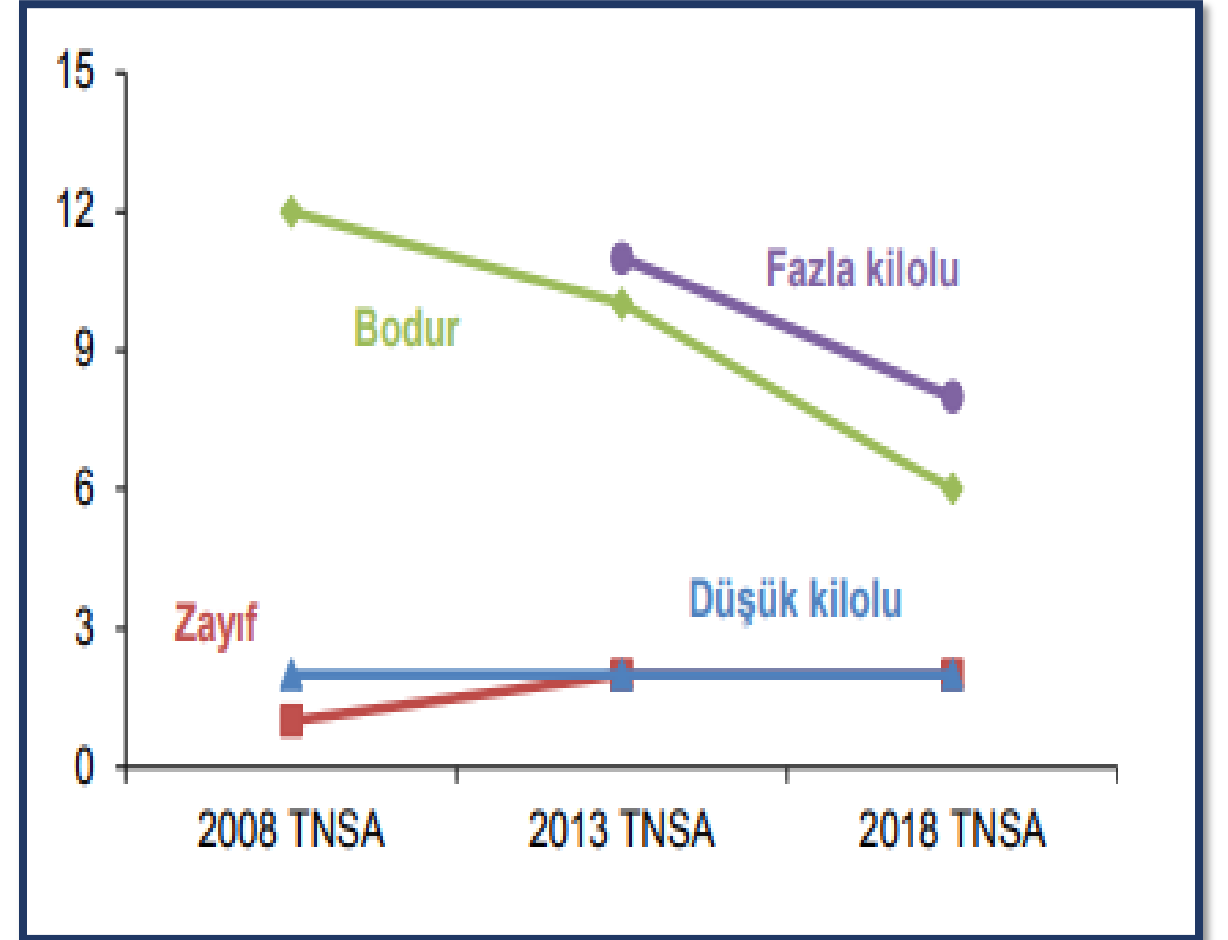
Turkey's Children's Health Indicators-Nutrition

Çocuklarda Beslenme Durumunun Değişimi

Change of Nutritional Status in Children

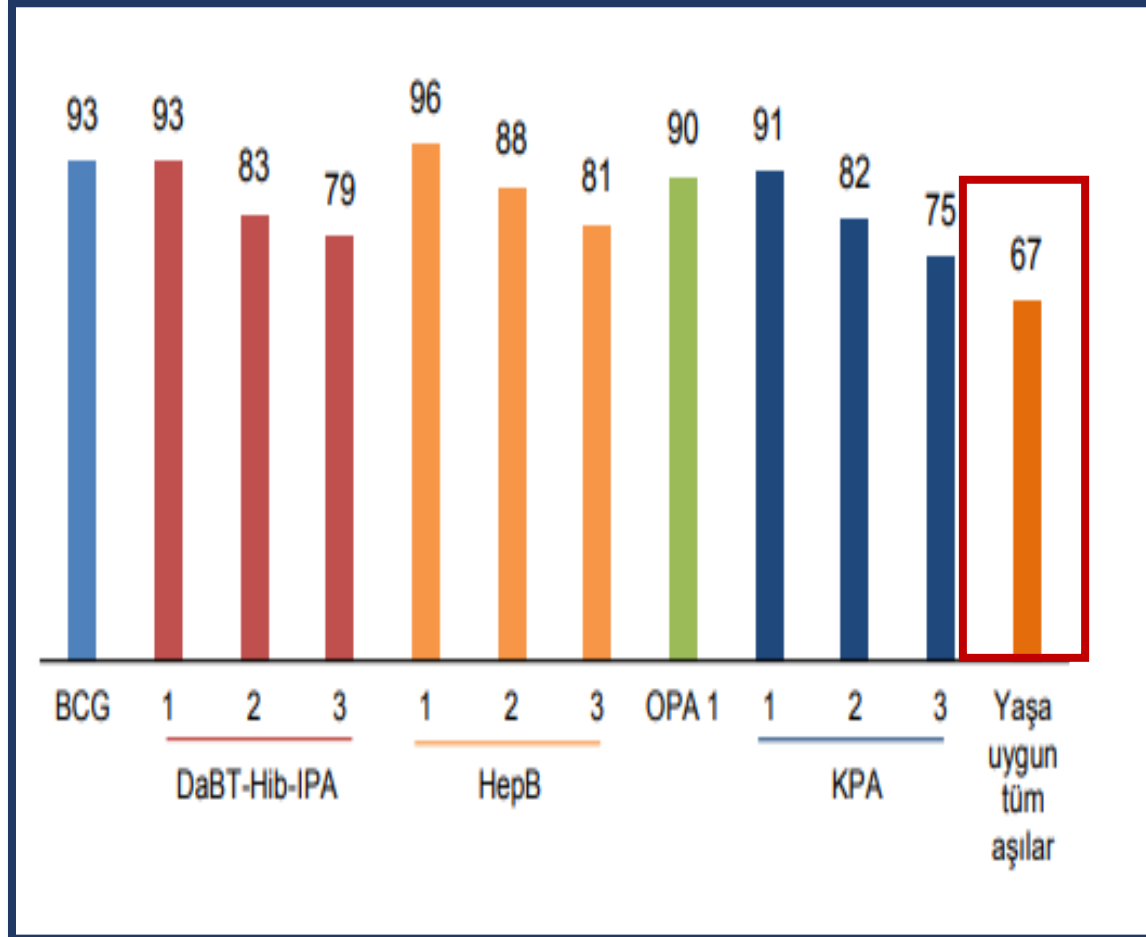
- 2008 yılından bu yana bodur çocuk oranında düşüş gözlenmektedir
- Son beş yılda fazla kilolu çocuk oranı %11'den %8 ' e düşmüştür.

- Since 2008, there has been a decrease in the rate of stunted children.
- In the last five years, the rate of overweight children has decreased from 11% to 8%.

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Aşılama

Turkey's Children's Health Indicators-Vaccination

Çocukluk Dönemi Aşılama Oranı

Childhood Immunization Rate

- Türkiye' de tam aşıli çocuk oranı %67'dir.

- In Turkey, the proportion of children fully immunized is 67%.

Türkiye' de Çocuk Sağlığı Göstergeleri- Aşılama

Turkey's Children's Health Indicators-Vaccination

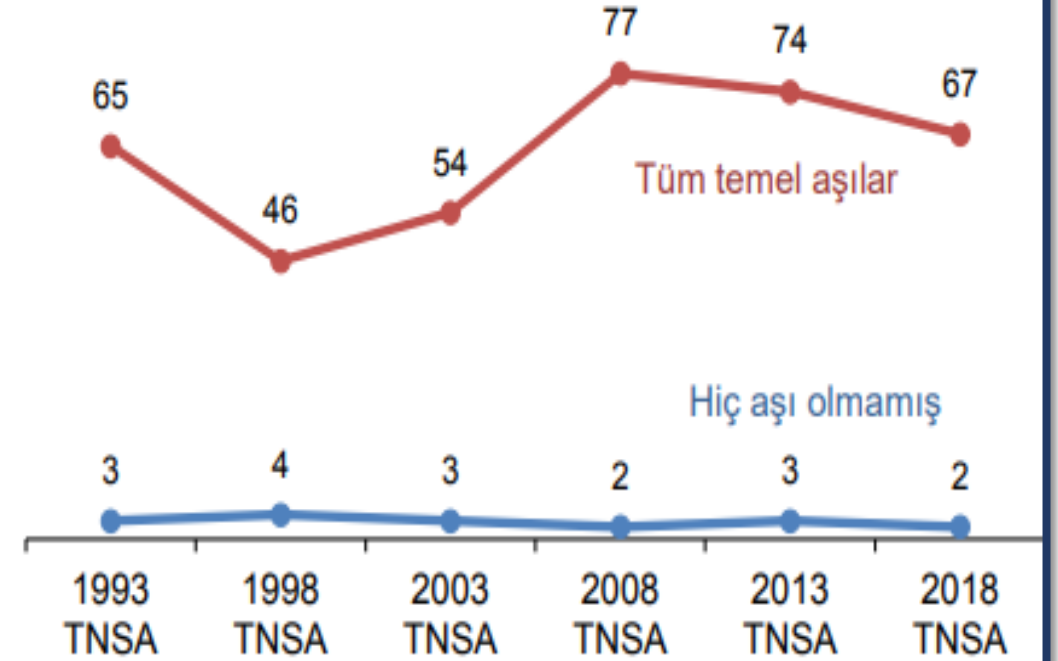
Çocukluk Aşılarındaki Değişimler

Changes in Childhood Immunizations

- 2013 yılında aşılama oranı %74' ten 2018 yılında %67' ye düşmesinin nedeni aşı takviminde yapılan değişikliktir.

- The reason for the decrease in vaccination rate from 74% in 2013 to 67% in 2018 is the change in the vaccination schedule.

Şekil 10.2 Çocukluk aşılarındaki değişimler
Araştırma tarihinden önceki herhangi bir zamanda tüm temel aşıları olmuş olan 12-23 veya 15-26 aylık çocukların yüzdesi

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Bazında Türkiye' de Çocuk Sağlığının Durumu

Some of Sustainable Development Goals in Turkey Situation of Children's Health

				Türkiye
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Göstergeleri				
Gösterge	Erkek	Kadın	Toplam	TNSA 2018 tablo numarası
2. Açlığa son				
2.2.1 5 yaş ve altı çocuklarda büyüme geriliğinin yaygınlığı	6,1	5,8	6,0	11.1
2.2.2 5 yaş altı çocuklar arasında kötü beslenmenin yaygınlığı	11,0	8,4	9,8 ^a	11.1
a) 5 yaş altı çocuklar arasında aşırı zayıflık yaygınlığı	1,7	1,6	1,7	11.1
b) 5 yaş altı çocuklar arasında obezite yaygınlığı	9,3	6,8	8,1	11.1
3. Sağlık ve kaliteli yaşam				
3.7.1 Modern yöntemlerle kendi aile planlaması ihtiyacını karşılayabilen üreme çağındaki (15-49 yaş) kadınların oranı	na	60,6	na	7.13.2
5. Toplumsal cinsiyet eşitliği				
5.6.1 Gebelik önleyici uygulamaların kullanımı, cinsel ilişkileri ve üreme sağlığına ilişkin kendi bilinçli kararlarını veren 15-49 yaş kadınların oranı ¹	na	49,8	na	-
16. Barış, adalet ve güçlü kurumlar				
16.9.1 Yaşa göre, bir sivil otorite tarafından doğumları tescil edilen 5 yaş altı	98,2	98,7	98,4	2.11

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Bağışıklama ve Hastalık Kontrolü Programları

Genişletilmiş Bağışıklama Programı

- Polio Eradikasyon Programı
- Kızamık Eliminasyon Programı
- Maternal ve Neonatal Tetanoz Eliminasyon Programı
- Türkiye Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023)
(Hepatit B Kontrol Programı)

Immunization and Disease Control Programs

Expanded Immunization Program

- Polio Eradication Program
- Measles Elimination Program
- Maternal and Neonatal Tetanus Elimination Program
- Turkey Viral Hepatitis Prevention and Control Program (2018-2023)
(Hepatitis B Control Program)

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Bağışıklama ve Hastalık Kontrolü Programları

- İshalli Hastalıkların Kontrolü Programı
- Akut Solunum Yolları Enfeksiyonlarının Kontrolü Programı

Immunization and Disease Control Programs

- Diarrheal Disease Control Program
- Acute Respiratory Infections Control Program

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

İzleme Programları

- Doğum Bildirim Sistemi
- Bebek Ölümleri İzleme Sistemi

Monitoring Programs

- Birth Notification System
- Infant Mortality Monitoring System

Türkiye Sağlık Raporu,2020

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Sağlığın Geliştirilmesi Programları

- Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı
- Çocuk Güvenliğinin Sağlanması Programı
- Bebek Çocuk Ergen İzlemleri
- Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Programı
- Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Programı

Health Promotion Programs

- Health Protection and Promotion Program at School
- Child Safety Program
- Baby Child Adolescent Monitoring
- Preventive Oral and Dental Health Program
- Child's Psychosocial Development Support Program

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Beslenme Desteği Programları

- Tamamlayıcı Beslenme Programı
- Demir Gibi Türkiye Programı
- D Vitamini Eksikliği Önleme ve Kontrol Programı
- Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Sağlık Kuruluşları Programı
- İyot Yetersizliği Hastalıkları ve Tuzun İyotlanması Programı

Nutritional Support Programs

- Complementary Nutrition Program
- Iron-Like Turkey Program
- Vitamin D Deficiency Prevention and Control Program
- Promotion of Breast Milk and Baby-Friendly Healthcare Organizations Program
- Iodine Deficiency Diseases and Salt Iodization Program

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Tarama Programları

- Yenidoğan Metabolik ve Endokrin Hastalık Tarama Programı (NTP)
- Yenidoğan İşitme Taraması Programı
- Okul Çağı Çocuklarda İşitme Taraması Programı
- Yenidoğan Görme Taraması

Scan Programs

- Neonatal Metabolic and Endocrine Disease Screening Program (NTP)
- Newborn Hearing Screening Program
- Hearing Screening Program for School-Age Children
- Newborn Vision Screening

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Tarama Programları

- Okul Öncesi Çocuklarda Görme Taraması Programı
- Okul Çağı Çocuklarda Görme Taraması Programı
- Gelişimsel Kalça Displazisi Tarama Programı
- Hemoglobino-pati Kontrol Programı

Scan Programs

- Vision Screening Program for Preschool Children
- Vision Screening Program for School-Age Children
- Developmental Hip Dysplasia Screening Program
- Hemoglobinopathy Control Program

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

Eğitim Programları

- Yenidoğan Canlandırma Programı
- Temel Yenidoğan Bakımı Eğitimi
- Yenidoğan Yoğun Bakım Güncelleme Eğitimi
- Çocuk Acil Tıp ve Çocuk Yoğun Bakımı Temel Eğitimleri Programları

Training Programs

- Newborn Resuscitation Program
- Basic Newborn Care Training
- Neonatal Intensive Care Update Training
- Pediatric Emergency Medicine and Pediatric Intensive Care Basic Training Programs

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

İŞLEM	YAŞ	Yenidoğan	İlk hafta	15. Gün	41. Gün	2. Ay	3. Ay	4. Ay	6. Ay	9. Ay	12. Ay	18. Ay	24. Ay	30. Ay	3 yaş	4 yaş	5 yaş	6 yaş	7-9 yaş	10-14 yaş	15-18 yaş	19-21 yaş
Ölçümler	Baş çevresi ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							
	Boy ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Ağırlık ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Beden Kitle İndeksi																					
Duyusal taramalar	Kan basıncı değerlendirilmesi	*	*	*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	İşitme değerlendirilmesi	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	Görme taraması	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	Fiziksel gelişimin değerlendirilmesi			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gelişimsel değerlendirme	Sosyal davranışsal değerlendirme				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	HEADSS değerlendirilmesi																				+	+
	Otizm spektrum bozukluğu değerlendirme																					
	Fizik muayene	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prosedürler	Yenidoğan topuk kanı taraması	+	+																			
	Bağışıklama	+	*	*	+	+	*	+	+	*	+	+	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	GKD taraması	*	*	*	+																	
	Hb/Htc ölçümü									+							+				+	+
	Hiperlipidemi risk değerlendirilmesi												+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	D vitamini desteği		+	+	+	+	+	+	+	+	+											
	Demir desteği					*		+	+	+	+											
	Dış Sağlık						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Danışmanlık	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Birinci Basamakta Bebek, Çocuk Ergen İzlemleri (SB Bebek ve Çocuk İzlem Protokolleri,2018)

Infants and Child Adolescents Follow-up in Primary Care (MoH Infant and Child Follow-up Protocols, 2018)

(SB Bebek ve Çocuk İzlem Protokolleri,2018)

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Programlar

Programs for Child Health in Turkey

T.C. Sağlık Bakanlığı Ulusal Çocukluk Dönemi Aşılama Takvimi (2020)

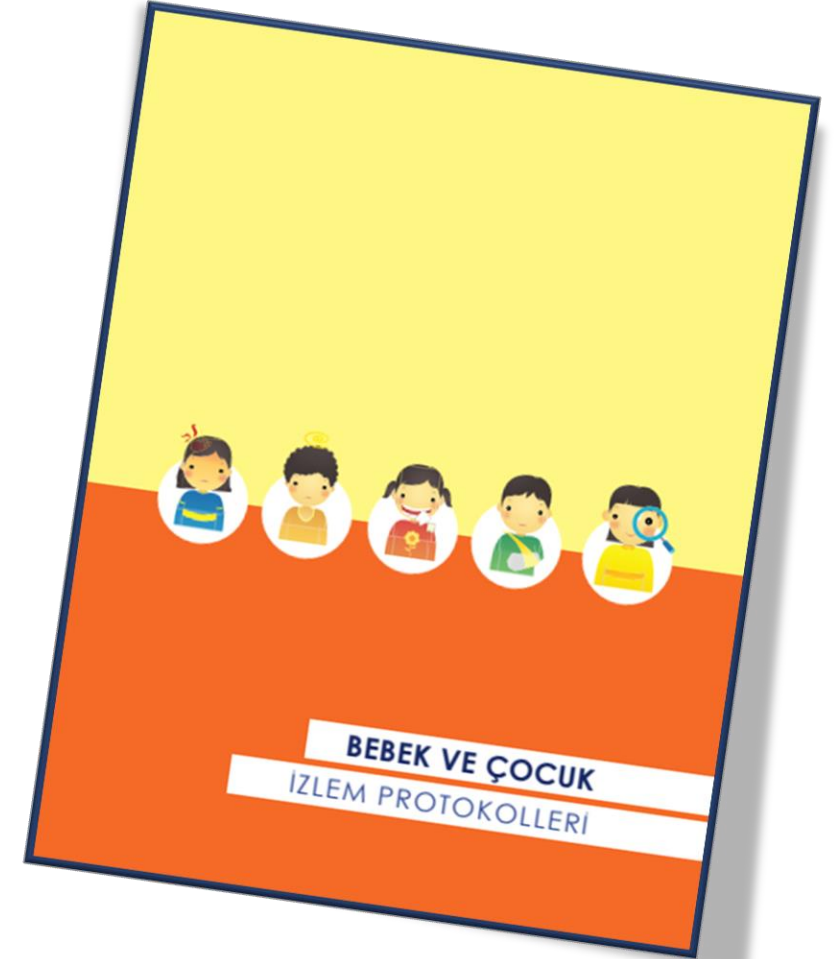
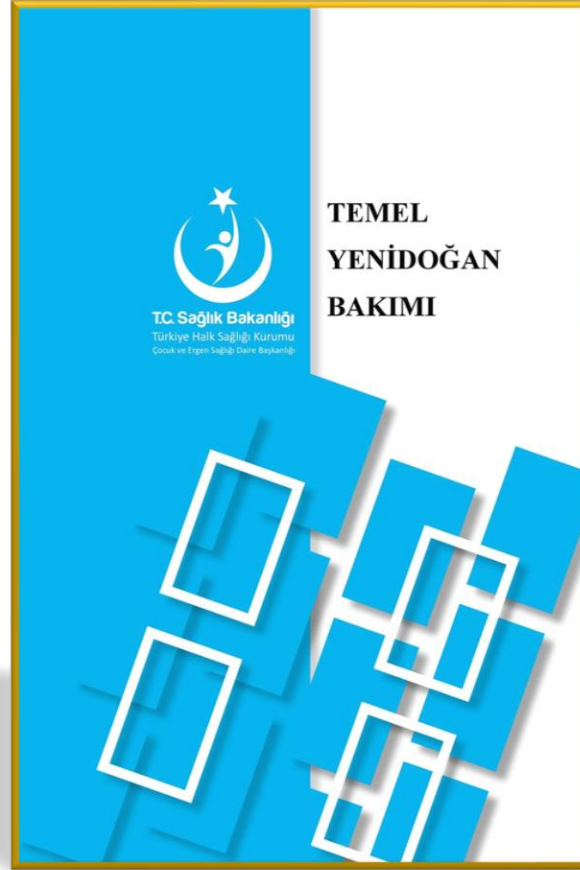
T.R. Ministry of Health National Childhood Vaccination Schedule (2020)

	Doğumda	1.ayın sonu	2.ayın sonu	4.ayın sonu	6.ayın sonu	12.ayın sonu	18.ayın sonu	24.ayın sonu	48.ay ³	13 yaş
Hep-B	I	II			III					
BCG			I							
KPA			I	II		R				
DaBT-İPA-Hib			I	II	III		R			
OPA					I		II			
Suçiçeği ¹						I				
KKK						I			II	
Hep-A ²							I	II		
DaBT-İPA									R	
Td										R

Türkiye' de Çocuk Sağlığına Yönelik Rehberler

Guides for Child Health in Turkey

Sonuç Olarak Ülkemizde;

As a result, In Our Country;

- Çocuk nüfus oranı total nüfusun dörtte birini oluşturmaktadır.
- Beş yaş altı ölüm hızı ve bebek ölü hızı açısından Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmış durumdadır.
- İlk altı ay sadece anne sütü ile beslenme oranında artış gözlenmektedir.

- The child population rate constitutes one quarter of the total population.
- Sustainable development goals have been achieved in terms of under-five mortality rate and infant mortality rate.
- In the first six months, there is an increase in the rate of breastfeeding only.

Sonuç Olarak

As a result

- Toplumların sağlıklı olması, doğum öncesini dönemden başlayarak erişkinliğe ulaşınca kadar çocukların her türlü zarardan korunması ve annelere nitelikli bir doğum hizmeti, doğum sonrasında koruyucu ve destekleyici hizmetlerin verilmesi ile sağlanabilir.

- Health of societies can be ensured by protecting children from all kinds of harm starting from prenatal period until they reach adulthood, and providing a qualified birth service to mothers and providing protective and supportive services after birth.

Sonuç Olarak

As a result

- Tüm yaşamları boyunca anne ve çocukların biyolojik, bilişsel, duygusal ve sosyal olarak sağlık bakım gereksinimleri bütüncül yaklaşım ile ele alınmalı ve aile bütünlüğünü desteklemelidir. *(Bozkurt ve Erdim,2019)*
- Bu noktada kanıtlar, kaliteli ve **sürekli ebelik bakım hizmetlerinin** anne ve bebek ölümlerinin önlenmesinde **"hayati"** bir rol oynadığını göstermektedir. *(WHO,2016)*

- The biological, cognitive, emotional and social health care needs of mothers and children throughout their lives should be addressed with a holistic approach and support family integrity. *(Bozkurt ve Erdim,2019)*
- Evidence at this point shows that quality and continuous midwifery care plays a "vital" role in preventing maternal and infant mortality. *(WHO,2016)*

TEŞEKKÜRLER
THANK YOU